

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שְׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנַי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרָשְׁת בְּשִׁלַּח

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנַחֲמָד לְמַעַן יְרוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ט - חלק כ"ט

קונטרס 269

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְּאִי יִפְקֹדוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחֲמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

זָבָאָה חוֹלְקִיהָ, דְּמֵאן דְּפָרִישׁ מְלָכָא יְמִינִיהָ. וְקָבִיל לִיהָ
תַּחֲתֵי יְמִינִיהָ. וְהָאֵי יְמִינָא כַּד יְתִיב, קִשְׁרִין אֲתַפְּשֵׁטָא.

וְדְרוּעָא לָא אוֹשֵׁיט יְדִיהָ (ס"א) וְקִשְׁרִין לָא אֲתַפְּשֵׁטוּ וְדְרוּעָא
לָא אוֹשֵׁיט יְתִיב) בְּתַלְתַּת קִשְׁרִין דְּאִמְרוּ. וְכַד
מִתְעָרִין חֲתִיבֵיָא, וּמִתְפַּשְׁטוּן בְּעֵלְמָא, מִתְעָרִין תַּלְתַּת
אַחֲרָנִין, דְּאִינּוּן דִּינָא קִשְׁיָא, וְאוֹשֵׁיט דְרוּעָא וְכַד
אוֹשֵׁיט דְרוּעָא, יַד יְמִינָא הוּא, אֲבָל אֲתַקְרִי (ישעיה נא)
זְרוּעֵי יְיָ, (דברים ט) זְרוּעַד הַנְּטוּיָה (נ"א תַּלְתַּת קִשְׁרִין אֲתַקְשְׁרוּ בֵּיה
וְאֲתַקְלִילוּ תַּלְתַּת קִשְׁרִין דִּימִינָא וְתַלְתַּת קִשְׁרִין דְּשְׂמָאלָא בְּגו' קִשְׁרִין דְּאֲבַהֲתָא
דְּאַחֲסִינּוּ לְחוֹלְקִיהוֹן. וְאֵי תִימָא הָא בְּגו' חֲלָלִי מוֹחָא דְגוֹלְגֻלְתָּא מִשְׁתַּכְּחִין.
תָּאנָא כּוּלְהוּ ג' מִתְפַּשְׁטִין וּמִתְקִשְׁרִין בְּכָל גּוּפָא וְכָל גּוּפָא אֲתַקְשֵׁר בְּהִנֵּי

ספר מאורות הזהר

(ג) לְבַסוֹת הַקִּדְשׁ וְלַהֲעֵלִים תַּעֲלוּמוֹת

יְדוּעַ הוּא וּמְפָרְסָם הוּא, שְׁצָרִיכִים לְבַסוֹת הַקִּדְשׁ וְלַהֲעֵלִים בְּתַעֲלוּמוֹת חֻכְמַת סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב [פְּסָחִים קי"ט]. מֵאֵי לְמַכְסָה עֲתִיק יוֹמִין, זֶה הַמְּכַסָּה דְּבָרִים
שְׁכַסְפָּה עֲתִיק יוֹמִין, וּמֵאֵי יְנִיחוּ, סְתָרֵי תּוֹרָה, וְכֵן כְּתוּב [בְּזֹהַר הַקִּדּוּשׁ ח"ג ק"ה:]:
כְּבוֹד אֱלֹקִים הִסְתַּר דְּבָר, דְּלִית רְשׁוּ לְבַר נֶשׁ לְגַלְיָה מִלִּין סְתִימִין דְּלֵא אֲתַמְסְרוּ
לְאַתְגְּלִיָּא, מִלִּין דְּחַפָּא לּוֹן עֲתִיק יוֹמִין, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר לְאַכַּל לְשַׁבְעָה וְלַמְכָּסָה עֲתִיק
יוֹמִין כּו' וְלַמְכָּסָה עֲתִיק, לְמַכְסָה עֲתִיק וְדֵאֵי.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמור בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "ישראל דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי בן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מבדילים בינינו לבייך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזוהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואת...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

תלתא ומתקשרין בדרועא ימינא. והאי ימינא כד יתיב קשרין לא אתפשטו
 ודרועא לא אושיט ויתיב בתלת קשרין דאמרו. וכד חייביא מתערין.
 מתערין תלת אחרנין דאינון דינא קשיא ואושיט דרועא ואתקרי זרוע יי
 זרועה הנטייה) בזמנא דתלת אלין אתפלילן בתלת
 אחרנין, אקרי כלא ימינא, ועביד דינא ברחמי, הדיא
 הוא דכתיב, ימינך יי נאדרי בפח ימינך יי תרעין אויב,
 בגין דמתערין רחמי בהו.

ותאנא, בהאי ימינא מתאחדון תלת מאה ושבעין
 אלק רבוא, דאקרונו ימינא. ומאה ותמנין

ספר מאורות הזהר

(ד) הרשב"י התנגד לגלות תורת הסוד

טוב טעם ודעת דרש בר יוחאי בזה שלא לגלה סודות, והוא בעצמו אמר [זהר
 חלק א' ע"ב:] וזה לשונו: אמר רבי שמעון אלו הוינא שכ"ח בעלמא כד יהיב קודשא
 בריך הוא ספרא דחנוף בעלמא וספרא דאדם, אתקיפנא דלא ישפכון ביני אנשא,
 בגין דלא חיישו כל חכמאן לאסתפלא בהו וטען במלין אחרנין לאפקא מרשו עלאה
 לרשו אחרא.

(ישעיה כה) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְהִינוּ זֶה קִוִּינוּ לּוֹ וְגו'.

פְּרִשְׁת הַקֶּן

וַיֹּאמֶר ה' אֵל מֹשֶׁה הֲנִי מְמַטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. פְּסוּק זֶה פְּרִשְׁוֹהוּ, בְּשַׁעַה שְׂאֵדָם שׁוֹכְבֵי בְּבֵית חֵילוֹ, הָרִי נִתְפָּס בְּבֵית הַסֵּהר שֶׁל הַמֶּלֶךְ - רֵאשׁוּ בְּקוֹלֶר, רְגֵלָיו בְּאֲזִיקִים (בַּדְּפוּס), כְּמָה חֵילוֹת שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מֵצַד זֶה וּמֵצַד זֶה, כָּל אֵיבָרָיו בְּדַחֵק גְּלַחְמִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה, הָאֵכָל הַעֲבָר מִמֶּנּוּ.

בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן מְמַנִּים עֲלָיו אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס לְלַמֵּד עֲלָיו זְכוֹת לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, שְׁכַתוֹב אִם יֵשׁ עֲלָיו מְלֶאֶךָ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֶלְף. בְּאוֹתָהּ שַׁעַה אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שֶׁל הָאִישׁ שֶׁנִּכְנָס אֵלָיו וּמְלַמֵּד אוֹתוֹ דְּרָף לְהַנְצִיל מִן הַדִּין. זֶהוּ שְׁכַתוֹב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל.

וְאֵיךְ יְכוּל לְהַצִּיל אוֹתוֹ? לְלַמְדוֹ דְּרָף הַחַיִּים לְשׁוֹב לִפְנֵי אֲדוֹנוֹ, אִזְ נַעֲשֶׂה אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס עֲלָיו לְמַעֲלָה. וּמָה שְׂכָרוֹ? בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. דְּבַר אַחַר אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל - כְּמָה חֵזֵק הַשְּׂכָר שֶׁל הַעֲנִי לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, תְּמַהֲתִי עַל הַפְּסוּק הַזֶּה שְׁכַתוֹב (שם טו) כִּי שֹׁמֵעַ אֵל אֲבִיוֹנִים ה', וְכִי אֵל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַחַר? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוּם שֶׁהֵם קְרוּבִים יוֹתֵר לְמֶלֶךְ, שְׁכַתוֹב (שם נא) לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה, וְאִין לָךְ בְּעוֹלָם שֶׁהוּא שְׂבוּר לֵב

מְדַבֵּר סִינִי, בְּיוֹם הַזֶּה מִמֶּשׁ דִּיִּיקָא. וְכַתִּיב (ישעיה כה) וְאָמַר בְּיוֹם הַהוּא הִנֵּה אֶלְהִינוּ זֶה קִוִּינוּ לּוֹ וְגו'.

פְּרִשְׁת הַקֶּן

וַיֹּאמֶר יי' אֵל מֹשֶׁה הֲנִי מְמַטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. (שמות טו) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי'. הָאִי קָרָא אוֹקִימְנָא לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ שְׂכִיב בְּבֵי מַרְעִיָה, הָא אֲתַפְּס בְּאֶטְרוּנְיָא דְּמִלְפָא, רִישִׁיָה בְּקוּלְרָא, רְגֵלוֹי בְּכּוּפְסִירִין, (ס"א כְּמַפְסְרָא) כְּמָה חֵילוֹן נְטָרִין לִיה, מֵהָאִי גִיסָא, וּמֵהָאִי גִיסָא. שְׁיִיפוֹי כְּלֵהוּ בְּדוּחְקָא, מְגִיחִין אֵלֶּין בְּאֵלֶּין. מִיכְלָא אֲתַעְדִּי מַגִּיָה.

בְּהָהוּא זְמַנָּא, פְּקַדִּין עֲלֵיהּ אֶפּוֹטְרוֹפּא, לְמִילָף עֲלֵיהּ זְכוֹת קָמִי מְלָפָא, דְּכַתִּיב, (איוב לג) אִם יֵשׁ עֲלָיו מְלֶאֶךָ מְלִיץ אֶחָד מִנֵּי אֶלְף. בְּהָהִיא שַׁעֲתָא, זַכָּאָה חוּלְקִיָה דְּבַר נֶשׁ דְּעָאֵל עֲלֵיהּ, וְאוּלְפִיָה לִיה אֶרְחָא, לְשִׁיזְבוּתִיָה מִן דִּינָא. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל.

וְהוּךְ יְכִיל לְשַׁזְבָּא לִיה, לְמִילָף לִיה אֶרְחוֹי דְּחִיִּי, לְאַתְבָּא לְקָמִי מְאָרִיָה, כְּדִין אֲתַעֲבִיד אֶפּוֹטְרוֹפּוֹסָא עֲלֵיהּ לְעִילָא. מְאִי אֲגַרְיָה. בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יי'. דְּבַר אַחַר, אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, כְּמָה תְּקִיפָא אֲגָרָא דְּמַסְפְּנָא, קָמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, תְּנוּהֶנָּא עַל הָאִי קָרָא דְּכַתִּיב, (תהלים טו) כִּי שׁוֹמֵעַ אֵל אֲבִיוֹנִים יי', וְכִי אֵל

אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַתְרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין דְּאִינוּן קְרִיבִין יַתִּיר לְמִלְפָא, דְּכַתִּיב, (תהלים נא) לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. וְלִית לָךְ בְּעִלְמָא, דְּאִיהוּ תְּבִיר לְפָא כְּמַסְפְּנָא. תּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, כָּל

כמו העני. עוד, אמר רבי שמעון,
בא ראה, כל אותם בני העולם
נראים לפני הקדוש ברוך הוא
בגוף ונפש, והעני לא נראה אלא
בנפש לבדה, והקדוש ברוך הוא
קרוב לנפש יותר מלגוף.

עני אחד היה בשכנותו של רבי
ייסא, ולא היה מי שישגיח בו,
והוא היה מתבייש ולא הפציר
בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס
עליו רבי ייסא. שמע קול אחד
שאומר: צדק צדק, הרי נפש
פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי
לבני עירו שלא נמצא בהם
שישיב נפשו אליו! קם רבי ייסא
ושפף בפיו מים של גרוגרות עם
מדה של יין רקיות. בקעה וצה
בפניו, ושב רוחו אליו.

לאחר בא ושאל אותו. אמר:
חייך רבי, נפשי יצאה ממני
והביאו אותה לפני כסא המלך,
ורצתה להשאר שם, אלא שרצה
הקדוש ברוך הוא לזכות אותך,
והכריזו עליך: עתיד הוא רבי
ייסא להעלות רוחו ולהתקשר
בחדר אחד קדוש שעתידים
החברים לעורר בארץ. והרי תקנו
שלשה כסאות שעומדים לך
ולחברך. מאתו היום היו
משגיחים בו בני עירו.

עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי
יצחק, והיה בידו חצי מעה כסף.
אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני
ולבנותי את נפשתינו. אמר לו:
ואיך אשלים לנפשתיכם, שהרי
לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה?
אמר לו: בזה אני אשלים בחצי
מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו.
הראו לו בחלומו, שהיה עובר על
שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו
לתוכו, ראה את רבי שמעון
שהשיט ידו כנגדו, ובה אותו עני
והוציאו, ונתנו בידו רבי שמעון
ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו

אינון בני עלמא, אתחזיין קמי קדשא בריך
הוא, בגופא ונפשא, ומסכנא לא אתחזי אלא
בנפשא בלחודוי, וקודשא בריך הוא קריב
לנפשא יתיר מגופא.

מסכנא חד הוה בשבכותיה דר' ייסא, ולא
הוה מאן דאשגח ביה, והוא הוה
אכסיף, ולא תקיף בבני נשא, (דף ס"א ע"ב) יומא
חד חלש, עאל עליה רבי ייסא, שמע חד קלא
דאמר, טילקא טילקא, הא נפשא פרחא
גבאי, ולא מטו יומוי. ווי לבני מתיה דלא
אשתכח בהו דיתיב נפשיה לגביה. קם רבי
ייסא, שדי בפומיה, מיא דגרגרין, אפוטא
דקונטא (ס"א דקופתא) אתבזע זיעא באנפוי, ותב
רוחיה לגביה.

לבתר אתא ושאל ליה, אמר חייך רבי,
נפשא נפקת מנאי, ומטו לה קמי
כורסייא דמלכא, ובעת לאשתארא תמן, אלא
דבעא קדשא בריך הוא לזפאה לך, ואכריזו
עלך, זמין הוא רבי ייסא, לסלקא רוחיה,
ולאתקשרא בחד אדרא קדישא דזמינין
חברייא לאתערעא בארעא, והא אתקיננו תלת
פרסיאן, דקימן לך ולחברך. מההוא יומא
הוּו משגיחין ביה בני מתיה.

הו, מסכנא אתרא אעבר קמיה דר' יצחק,
והוה בידיה פלג מעה דכסף. אמר ליה
לרבי יצחק, אשלים לי ולבני ולבנותי נפשאן.
אמר ליה והיה אשלים נפשתיכו, דהא לא
אשתכח גבאי בר פלג מעה. אמר ליה, בדא
אשלימנא, בפלג אתרא דאית גבאי, אפקיה
ויהביה ליה.

אחזיאו ליה בחלמיה, דהוה אעבר בשפתא
דימא רבא, ובעאן למשדייה בגויה,
חמא לרבי שמעון, דהוה אושיט ידוי

לְקַבְּלֶיהָ, וְאֵתִי הוּא מִסְכֵּנָא וְאַפְקִיָה, וַיַּהֲבִיָה
בְּיַדֵּי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאַשְׁתְּזִיב. כַּד אֲתַעַר, נִפְל
בְּפוּמִיָה, הָאִי קָרָא, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁבִּיל אֶל
דְּל בְּיוֹם רַעָה יִמְלֻטְהוּ יִי.

וְחָא חֲזִי, כֹּל יוֹמָא וְיוֹמָא, נְטִיף טְלָא מַעֲתִיקָא
קַדִּישָׁא לְזַעִיר אֶפִּינ, וּמִתְבָּרְכָאן כֹּל חֻקְל
תְּפוּחִין קַדִּישִׁין. וּמַהֲהוּא טְלָא אֲנַגִּיד לְאִינוּן
דְּלַתְתָּא, וּמִלְאַכִּין קַדִּישִׁין אֲתֻנּוּ מַנְיָה, כֹּל חַד
וְחַד כְּפּוּם מִיְכָלִיָה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים עח)
לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ, וּמַהֲהוּא מְזוּנָא אָכְלוּ
יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה בְּנֵי נֶשֶׁא מִתְזַנְּיָן בְּהָא
זְמַנָּא מַנְיָה, וּמֵאֵן אִינוּן. אֵלִיָּן חֲבַרְיָא
דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵיָתָא, יוֹמֵי וְלִילֵי. וְכִי סִלְקָא
דְּעַתְּרָא מַהֲהוּא מְזוּנָא מִמֶּשׁ. לָא. אֶלָּא כַּעֲיִן
הַהוּא מְזוּנָא מִמֶּשׁ, דְּשָׁקִיל עַל חַד תְּרִין.

הָא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל כַּד עָאלוּ וְאֲתַדְּבִקוּ בְּמִלְכָּא
קַדִּישָׁא, בְּגִין גְּלוּיָא דְרַשִּׁימָא קַדִּישָׁא,
כַּדִּין זָכוּ לְמִיכַל נַהֲמָא אַחְרָא עֲלָאָה, יִתִּיר
מִמָּה דְהוּהוּ בְּקַדְמֵיָתָא. בְּקַדְמֵיָתָא כַּד נִפְקוּ
יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עָאלוּ בְּנַהֲמָא, דְאַקְרִי מִצָּה,
וְהִשְׁתָּא זָכוּ, וְעָאלוּ לְמִיכַל נַהֲמָא אַחְרָא
עֲלָאָה יִתִּיר, מֵאַתְרַ עֲלָאָה, דְכְּתִיב הִנְנִי מִמְטִיר
לְכֶם לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ.
וּבַהֲהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתְּכַח לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. מֵאַתְרַ
דָּא. חֲבַרְיָא דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרֵיָתָא, מֵאַתְרַ
אַחְרָא עֲלָאָה יִתִּיר אֲתֻנּוּ. מֵאִי הוּא. כְּמָה
דְּכְּתִיב, (קהלת ז) הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בַעֲלִיָּה. אֲתֵר
עֲלָאָה יִתִּיר.

אָמַר לִיָּה ר' אֶלְעָזָר, אִי הֲכִי, אָמַאי חֲלָשָׁא
נִפְשִׁיָהוּ יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, דְּהָא שְׂאָר בְּנֵי נֶשֶׁא, בְּחִילָא
וְתוֹקְפָא יִתִּיר אֲתַחְזוּן לְאַשְׁתַּכְּחָא. (ס"א אינון יתיר) אָמַר לִיָּה יָאוּת שְׂאִילְתָּא.

פְּסוּק זֶה, (תהלים מא) אֲשָׁרֵי מִשְׁבִּיל
אֶל דְּל בְּיוֹם רַעָה יִמְלֻטְהוּ ה'.
וְכֹא רָאָה, כֹּל יוֹם יוֹם נוֹטָף טַל
מִהַעֲתִיק הַקָּדוֹשׁ לְזַעִיר אֶפִּינ,
וּמִתְבָּרְכִים כֹּל שְׂדֵה הַתְּפוּחִים
הַקָּדוֹשִׁים, וּמֵאוּתוּ טַל נִשְׁפָּע
לְאֵלוּ שְׁלֹמֹטָה, וּמִמֶּנּוּ נְזוּנִים
מִלְאַכִּים קְדוֹשִׁים, כֹּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּפִי מֵאָכְלוּ. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (שם עח)
לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ, וּמֵאוּתוּ
מְזוּן אָכְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּמָה בְּנֵי אָדָם
נְזוּנִים בְּזְמַן הַזֶּה מִמֶּנּוּ, וּמֵי הֵם?
אֵלוּ הַחֲבָרִים שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה
יְמֵים וְלֵילוֹת. וְכִי יַעֲלֶה עַל דְּעַתְּרָא
מֵאוּתוּ מְזוּן מִמֶּשׁ? לָא. אֶלָּא כַּעֲיִן
אוּתוּ מְזוּן מִמֶּשׁ שְׁשָׁקוּל עַל אֶחָד
פִּי שְׁנַיִם.

בֵּא רָאָה, כְּשֶׁנִּכְנסוּ יִשְׂרָאֵל
וְנִדְבְּקוּ בְּמִלְךְ הַקָּדוֹשׁ מִשׁוּם גְּלוּיָא
שֶׁל הַרְשָׁם הַקָּדוֹשׁ, אַז זָכוּ לְאַכֹּל
לֶחֶם אַחַר עֲלִיּוֹן יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה
בְּתַחֲלָה. בְּתַחֲלָה, כְּשֶׁיִּצְאוּ
מִמִּצְרַיִם, נִכְנסוּ לְלֶחֶם שְׁנִיקְרָא
מִצָּה, וְכַעַת זָכוּ וְנִכְנסוּ לְאַכֹּל לֶחֶם
אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן,
שְׁכַתּוּב הִנְנִי מִמְטִיר לְכֶם לֶחֶם מִן
הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ.
וּבְאוּתוּ זְמַן הוּא נִמְצָא לְהֵם
לְיִשְׂרָאֵל מִמְּקוֹם זֶה. חֲבָרִים
שְׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, נְזוּנֵי מִמְּקוֹם
אַחַר יוֹתֵר עֲלִיּוֹן, וּמַהוּ? בְּכַתּוּב
(קהלת ז) הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בַעֲלִיָּה.
מְקוֹם יוֹתֵר עֲלִיּוֹן.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, אִם כֵּן, לָמָּה
חֲלָשָׁה נִפְשָׁם יוֹתֵר מִשְׁאָר בְּנֵי
הָעוֹלָם, שֶׁהָרִי שְׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם
בְּכַח וְחֻזְקָא יִתֵּר נְרָאִים לְהִמְצָא (הם)
יִתִּיר? אָמַר לוֹ, יִפָּה שְׂאִילְתָּא.

בא ראה, כל מזונותיהם של בני העולם באים מלמעלה. אותו מזון שבא מן השמים והארץ, זה מזון של כל העולם, והוא מזון של הכל, והוא מזון גם ועב. ואותו מזון שבא יותר מלמעלה, הוא מזון יותר דקיק, שבא ממקום שנמצא הדין, וזהו המזון שאכלו ישראל כשיצאו ממצרים. ויותר דקיק המזון שנמצא להם לישראל באותו זמן במדבר, ממקום עליון שנקרא שמים, הוא מזון יותר דקיק, שנכנס יותר לנפש מהכל, ונפרד יותר מהגוף, ונקרא לחם אבירים. המזון היורד עליון מהכל הוא מזון החברים, אותם שמשתדלים בתורה, שאוכלים מזון של רוח ונשמה, ולא אוכלים מזון הגוף כלל, והיינו ממקום עליון נכבד על הכל, ונקרא חכמה. לכן חלש גוף החברים יותר מבני העולם, שהרי לא אוכלים מזון הגוף כלל, ואוכלים מזון של רוח ונשמה ממקום רחוק עליון נכבד מהכל. ולכן אותו מזון דקיק מן הדקיק יותר מהכל. אשרי חלקם. זהו שכתוב החכמה תחיה בעליה. אשרי חלקו של הגוף שיכול להזון במזון הנפש.

אמר לו רבי אלעזר, ודאי כף הוא. אבל בזמן הזה איך נמצאים מזונות אלו? אמר לו, ודאי שיפה שאלת. בא ראה, וזהו ברור הדבר, מזון ראשון הוא מזון של כל העולם, אותו שבא משמים וארץ, והוא מזון הגוף (של הכל).

מזון שהוא יותר עליון ממנו, אותו שהוא יותר דקיק, ובא ממקום שהדין שרוי, שנקרא צדק, וזהו מזון העניים. וסוד הדבר - מי שמשלים לעני, משלים לו את

הא חזי, כל מזוני דבני עלמא מלעילא קא אתיין. ההוא מזונא דאתי מן שמיא וארעא, דא מזונא דכל עלמא, והוא מזונא דכולא, והוא מזונא גם ועב. וההוא מזונא דאתי יתיר מעילא, הוא מזונא יתיר דקיק, קאתיא מאתר דדינא אשתכח, ודא הוא מזונא דאכלו ישראל כד נפקו ממצרים. (תיר דקיקא) מזונא דאשתכח להו לישראל, בההוא זמנא במדברא, מאתר עלאה דאקרי שמים, הוא מזונא יתיר דקיקא, דעילל יתיר לנפשא מפלא, ומתפרש יתיר מגופא, ואקרי לחם אבירים.

מזונא עלאה יתיר מפלא, הוא מזונא דחברייא, אינון דמשתדלי באורייתא, דאכלי מזונא דרוחא ונשמתא, ולא אכלי מזונא דגופא כלל, והיינו מאתר עלאה יקירא על פלא, ואקרי חכמה. בגיני כן חליש גופא דחברייא, יתיר מבני עלמא, דהא לא אכלי מזונא דגופא כלל. ואכלי מזונא דרוחא ונשמתא, מאתר רחיקא עלאה, (דף ס"ב ע"א) יקירא מפלא. ובגיני כן ההוא מזונא דקיק מן דקיקא, יתיר מפלא.

זכאה חולקיהון, הדא הוא דכתיב, (קהלת ז) החכמה תחיה בעליה. זכאה חולקא דגופא, דיכיל לאתנא במזונא דנפשא.

אמר ליה ר' אלעזר, ודאי הכי הוא. אבל בהאי זמנא, איך אשתפחי מזוני אלין. אמר ליה ודאי יאות שאילתא. תא חזי, ודא הוא ברירו דמלה, מזונא קדמאה, הוא מזונא דכל עלמא, ההוא דאתיא מן שמיא וארעא, והוא מזונא דגופא. (ס"א דבלא)

מזונא דהוא עלאה מגיה, ההוא דאיהו דקיקא יתיר, ואתא מאתר דדינא

אחת ונעשה צדקה, וסוד זה -
(משלי יא) גמל נפשו איש חסד.
גמילות חסדים משמע, שהרי
בדין שרוי, והשלים לו חסד, אז
הוא רחמים.

מוזן יותר עליון מאלה, הוא מוזן
עליון ונכבד ממקום שנקרא
שמים, והוא דקיק מכלם, והוא
מוזן של חולים. זהו שכתוב
(תהלים מא) ה' יסעדנו על ערש דני
כל משכבו הפכת בחליו. ה'
דקא. מה הטעם? משום
שהחולים הללו אינם נדונים אלא
באותו של הקדוש ברוך הוא
ממש. ומהו חלב ודם. זהו שכתוב (יחזקאל
מד) להקריב לי חלב ודם. וזהו מוזן ממקום
שנקרא שמים, והוא נכבד ועליון, דקיק מהכל.
מוזן עליון קדוש ונכבד זהו
מוזנות של רוחות ונשמות, והוא
מוזן של מקום רחוק עליון, (מאותו
מקום שנקרא געם ה'). והנכבד מהכל
הוא מוזן החברים שמשפתלים
בתורה, והוא מוזן שבא מחכמה
עליונה. מה הטעם ממקום זה?
משום שתורה יצאה מחכמה
עליונה, ואותם שמשפתלים
בתורה נכנסים בעקר שרשיה,
ולכן מוזנם בא מאותו מקום
קדוש עליון.

בא רבי אלעזר ונשק ידו. אמר,
אשרי חלקי שעמדתו בדרבים
הללו! אשרי הצדיקים
שמשפתלים בתורה ימים ולילות,
שזוכים להם בעולם הזה ובעולם
הבא, שכתוב (דברים ל) כי הוא חייך
וארך ימיו.

הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים. רבי יוסי פתח, (תהלים קמח)
פותח את ידך ומשביע לכל חי
רצון. מה פתוב למעלה? עיני כל

שריא, דאקרי צדק, ודא הוא מוזנא דמספני.
ורזא דמלה, מאן דאשלים למספנא, אשלים
ליה את חד, ואתעביד צדקה, ורזא דא (משלי יא)
גומל נפשו איש חסד. גמילות חסדים משמע,
דהא בדינא שריא, ואשלים ליה חסד, פדין
הוא רחמי.

מוזנא עלאה יתיר מאלין, הוא מוזנא עלאה
וינקרא, מאתר דאקרי שמים, והוא
דקיק מפלהו, והוא מוזנא דבני מרעי, הדא
הוא דכתיב, (תהלים מא) יי' יסעדנו על ערש דני
כל משכבו הפכת בחליו. יי', דייקא, מאי
טעמא. בגין דהני בני מרעי, לא אתזני אלא
בההוא דקודשא בריך הוא ממש. (ומאי איהו, חלב
ודם. הדא הוא דכתיב (יחזקאל מד) להקריב לי חלב ודם. ודא הוא מוזנא
מאתר דאקרי שמים, והוא נקרא ועילאה דקיק מכלא)

מוזנא עלאה קדישא ויקרא דא הוא מוזני
דרוחין ונשמתין, והוא מוזנא דאתר
רחיקא עלאה, (ס"א מההוא אתר דאקרי געם ה') ויקרא
מכלא, הוא מוזנא דחברייא דמשתדלי
באורייתא, והוא מוזנא דאתי מחכמה עלאה.
מאי טעמא מאתר דא. בגין דאורייתא נפקא
מחכמה עלאה, ואינון דמשתדלי באורייתא,
עילי בעקרא דשרשיה, ועל דא, מוזנא
דלהון, מההוא אתר עלאה קדישא קא אתיא.
אתא ר' אלעזר, ונשיק ידוי. אמר, זכאה
חולקי דקאימנא במלין אליון. זכאה
חולקיהון דצדיקייא, דמשתדלי באורייתא
יקמא ולילי, דזכי לון בהאי עלמא, ובעלמא
דאתי, דכתיב, (דברים ל) כי הוא חייך ואורך
ימיו.

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. (שמות טז) רבי

יוסי פתח, (תהלים קמח) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. מה פתוב
לעילא, עיני כל אליה ישברו. כל אינון בני עלמא, מצפאן וזקפאן עינין

לְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִין כַּךְ, (ם"א אב"ל) כָּל אִינוּן
בְּנֵי מְהִימְנוּתָא בְּעָאן (ם"א אצטר"ק ל'מכ"ע) בְּכָל יוֹמָא
וְיוֹמָא, לְשִׂאָלָא מְזוּנֵיהוּ מְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וּלְצִלָּאָה צְלוֹתְהוֹן עָלֵיהּ.

מָאי טַעמָא. בְּגִין דְּכָל מָאן דְּמַצְלֵי צְלוֹתֵיהּ
לְגַבֵּי קֳדָשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל מְזוּנֵיהּ, גְּרִים
דִּיתְבְּרֵךְ כָּל יוֹמָא עַל יְדוּי, הֵהוּא אֵילָנָא דְּמְזוּן
דְּכֻלָּא בֵּיהּ. (וטעמא דְּמַלְחָה (תהלים ס"ח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם) וְאָף
עַל גַּב דְּאִשְׁתַּכַּח עֲמִיּהּ, בְּעֵי לְמַשְׁאֵל קָמֵי
קֳדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, וּלְצִלָּאָה צְלוֹתָא עַל מְזוּנָא
כָּל יוֹמָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכְחוּ עַל יְדוּי בְּרַפְאָן כָּל
יוֹמָא וְיוֹמָא לְעִילָא, וְדָא הוּא בְּרוּךְ יי' יוֹם
יוֹם.

וְעַד דָּא, לֹא לְבַעֵי לִיהּ לְאַיְנֵשׁ לְבִשְׁלָא מְזוּנָא,
מִן יוֹמָא לְיוֹמָא אַחְרֵינָא, דְּלֹא לְעַכְבַּ יוֹמָא
לְיוֹמָא אַחְרָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיֵּצֵא הָעַם
וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ. יוֹם בְּיוֹמוֹ, דִּיִּיקָא. בַּר
מַעֲרַב שֶׁבֶת לְשֶׁבֶת, פְּמָה דְּאוּקִימְנָא. וּכְדִין
אִשְׁתַּכַּח קֳדָשָׁא בְרִיךְ הוּא מְלֵא בְּרַפְאָן בְּכָל
יוֹמָא. וּכְדִין פְּתִיב פּוֹתַח אֶת יַדְךָ וְגו'. מָאי
רְצוֹן. הֵהוּא רְצוֹן דְּאִשְׁתַּכַּח מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא,
וְנִפְיָק מִגְּוִיָּה רְצוֹן, לְאִשְׁתַּכַּחַא מְזוּנֵי לְכֻלָּא.
וּמָאן דִּשְׂאִיל מְזוּנֵי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא, הֵהוּא
אֶקְרִי בְּרָא מְהִימְנָא, בְּרָזָא דְּבִגְיָנִיהּ מִשְׁתַּכַּחַן
בְּרַפְאָן לְעִילָא.

רְבִי אַבְא פְּתַח וְאַמְר, (תהלים קמז) רוּצָה יי' אֶת
יְרֵאֵיו אֶת הַמִּיחָלִים לְחַסְדּוֹ, כְּמָה אֵית
לְהוּ לְבִנֵי נֶשֶׁא לְמַהֲרֵךְ בְּאַרְחוּי דְּמִלְפָא קְדִישָׁא,
וּלְמַהֲרֵךְ בְּאַרְחוּי דְּאוּרִייתָא, בְּגִין דִּישְׁתַּכַּחוּן
בְּרַפְאָן לְכֻלְהוּ, לְעִלָּאֵי וּלְתַתְּמָאֵי.

דִּתְנֵינָא, מָאי דְכָתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ
אֶתְפָּאָר. אֶתְפָּאָר וְדָאֵי. מָאי מִשְׁמַע.
דְּבִגִין (דף ט"ב ע"ב) יִשְׂרָאֵל לְתַתְּמָא, קֳדָשָׁא בְרִיךְ

אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ. כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַעוֹלָם
מְצַפִּים וְזוֹקְפִים עֵינַיִם לְקֳדוֹשׁ-
בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְנֵן (אב"ל) כָּל אוֹתָם
בְּנֵי הָאָמוּנָה מְבַקְשִׁים (צריכים לבקש)
בְּכָל יוֹם וְיוֹם לְשִׂאֵל אֶת מְזוּנָם
מִן הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלוֹתֵיהֶם עָלָיו.

מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁכָּל מִי
שֶׁמִּתְפַּלֵּל תְּפִלְתּוֹ לְקֳדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עַל מְזוּנּוֹ, גּוֹרֵם שִׁיתְבְּרֵךְ כָּל
הַיּוֹם עַל יְדוּ אוֹתוֹ הָאֵילָן שֶׁמְזוּן
כָּלֵם בּוֹ. וְטַעַם הַדְּבָר - (תהלים סח) בְּרוּךְ
ה' יוֹם יוֹם יוֹם וְאָף עַל גַּב שְׁנַמְצָא עֲמוֹ,
צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ לְפָנֵי הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא וּלְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה עַל הַמְּזוּן
בְּכָל יוֹם, כְּדִי שִׁמְצָאוּ עַל יְדוּ
בְּרִכּוֹת כָּל יוֹם וְיוֹם לְמַעְלָה, וְזֵהוּ
(שם סח) בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם.

וְעַד זֶה לֹא צְרִיךְ לְאָדָם לְבִשְׁל
מְזוּן מִיּוֹם לְיוֹם אַחֵר, שְׂאֵל לְעַכְבַּ
יוֹם לְיוֹם אַחֵר. זֵהוּ שֶׁכְּתוּב וַיֵּצֵא
הָעַם וְלָקְטוּ דָבָר יוֹם בְּיוֹמוֹ. יוֹם
בְּיוֹמוֹ דְּוָקָא, חוּץ מִעֲרַב שֶׁבֶת
לְשֶׁבֶת, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. וְאֵז נִמְצָא
הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלֵא בְּרִכּוֹת
בְּכָל יוֹם, וְאֵז כְּתוּב פּוֹתַח אֶת יַדְךָ
וְגו'. מָה זֶה רְצוֹן? אוֹתוֹ רְצוֹן
שְׁנַמְצָא מִהַעֲתִיק הַקֳּדוֹשׁ, וְיוֹצֵא
מִמֶּנּוּ רְצוֹן לְהַמְצִיא מְזוּן לְכָל.
וּמִי שֶׁשׂוֹאֵל מְזוּנוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
הֵהוּא נִקְרָא בֵּן גְּאֻמָּן, בְּסוּד
שֶׁבִשְׁבִילוֹ נִמְצָאִים בְּרִכּוֹת
לְמַעְלָה.

רְבִי אַבְא פְּתַח וְאַמְר, (שם קמז)
רוּצָה ה' אֶת יְרֵאֵיו אֶת הַמִּיחָלִים
לְחַסְדּוֹ. כְּמָה יֵשׁ לְבִנֵי אָדָם לְלַכַּת
בְּדַרְכֵי הַתְּלַף הַקֳּדוֹשׁ וְלְלַכַּת
בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה כְּדִי שִׁמְצָאוּ
בְּרִכּוֹת לְכָלֵם, לְעִלְיוּנִים
וּלְתַתְּוּנִים.

שְׁמַדְנוּ מָה שֶׁכְּתוּב (ישעיה מט)
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאָר, וְדָאֵי
אֶתְפָּאָר. מָה מִשְׁמִיעַ? שֶׁבִשְׁבִיל
יִשְׂרָאֵל לְמַשָּׂה, הַקֳּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופזר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתי פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברפת משה רבינו מהימנא תתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול הנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמצייל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבילים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. כי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק כי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (עיינו קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבדו במותו וכו', (עיינו פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ
וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְיִקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וְיִשׁוּעָה וְנַחְמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאְלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִיץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלֵינוּ. וְיַחְמוֹל וְיַחְמוֹל עָלֵינוּ. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירֵהוּ בְּצֵל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוֹת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידֵהוּ. וּמִנְחַל עֵדֶנּוּ יִשְׁקָהוּ. וְיַצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וְיִשִּׁים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וְיִלְוֶה אֱלֹוֵי
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עִמּוֹ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵק מִפְּנִינִים מְכַרְהָ: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַכֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלַּל: תֵּנוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וְיִהְיֶה לָּהּ בְּשָׂעִרִים
מְעֻשִׂיָּה: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וְיַחְמוֹל וְיִרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנוּ בְּגֵן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וְיַחְמוֹל עָלֶיהָ. וְיִלְוֶה אֱלִיָּהּ
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוֹא שְׁלוֹם יְנוּחוֹ עַל מִשְׁכְּבוֹתֵם.
הַלֵּךְ נִכְחוֹ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוֹת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנִאֲמַר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכינתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתיב, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתיב, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתיב, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

גדולי ישראל
והזהר

